

EESTI NSV HARIDUSMINISTEERIUM

**LIIKLUSEESKIRJADE ÕPETAMISEST
ÜLDHARIDUSLIKE KOOLIDE
ÕPILASTELE**

METOODILINE JUHEND

KIRJASTUS „VALGUS“ TALLINN 1966

EESTI NSV HARIDUSMINISTEERIUM

LIIKLUSEESKIRJADE ÕPETAMISEST
ÜLDHARIDUSLIKE KOOLIDE
ÕPILASTELE

METOODILINE JUHEND

KIRJASTUS „VALGUS“. TALLINN 1966

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
68389

ARHIIVKOGU

Об обучении учащихся общеобразовательных школ правилам
уличного движения. Методическое руководство.

На эстонском языке

Издательство «Валгус» Галлин, Пярнуское шоссе, 10

Toimetaja E. Randma. Kunstiline toimetaja H. Kelgo.

Tehniline toimetaja M. Tamme. Korrektorid H. Kull ja A. Toomaspoeg

Ladumisele antud 13. IV 1966. Trükkimisele antud 31. VIII 1966. Paber 54×84, 1/16.
Trükipoognaid 1,5. Tingtrükipoognaid 1,3. Arvestuspoognaid 1,20. Trükiarv 4000. Tellimise nr. 681. Trükikoda „Oktoober“, Tartu mnt. 41.

Trükipaber nr. 2 – Kohila Paberivabrik.

Hind 3 kop.

LIIKLUSEESKIRJADE ÕPETAMINE ON KOOLI TÄHTIS ULESANNE

Üldharidusliku kooli ülesandeks on noorpõlve igakülgne ettevalmistamine eluks. Vajalike teadmiste, oskuste ja vilumuste hulka, millega kool peab lapsi varustama, kuuluvad ka liikluseeskirjad.

Koos teiste rahvamajandusharudega areneb meie maal hoogsalt ka transport. Pidevalt kasvab autoveoste maht. Märgatavalt on suurenenud liiklustihedus maanteedel, eriti aga linnades. Tõusnud on ka liiklusvahendite kiirus.

Kõik see nõuab suuremat teadlikkust ja distsiplineeritust nii liiklusvahendite juhtidelt kui ka reisijailt ja jalakäijailt. Järjest intensiivistuva liikluse tingimustes on õnnetusjuhtude arv veel küllalt suur ja nõuab igal aastal paljude kodanike tervise või ka elu. Enamikul juhtudel on liiklusõnnetuste põhjuseks liikluseeskirjade puudulik tundmine või tähelepanematus ja hoolimatus nende suhtes.

Muret tekitavalt sagedased on veel liiklusõnnetused lastega, mis annab tunnistust sellealase selgitustöö puudulikkusest koolis ja kodus. Õpilased sageli ei tunne liikluseeskirju või lihtsalt rikuvad neid, mõistmata sellise distsiplineerimatuse ohtlikkust.

Seepärast on liikluseeskirjade tundmaõppimisele koolis vaja pühendada senisest suuremat tähelepanu. Käesolev meetodiline juhend piiritleb koolide ülesanded sel alal.

ULDPÕHIMÕTTED

Liikluseeskirjade õpetamist tuleb käsitada kui kooli üldise kasvatustöö loomulikku ja lahutamatu osa. Liikluseeskirjade täitmine eeldab üldist distsiplineeritust, arenenud enesekontrolli, pidurdusvõimet, tähelepanelikkust – oma-

dusi, mis endastmõistetavalt kuuluvad korrektse käitumise juurde. Liikluseeskirjade rikkumise algeod — need võivad mõnikord viia ränga õnnetuseni — kätkevad pidurdamatus käitumises tänaval, kaasinimeste ja ümbruse mitteamistamis, tähelepanematuses ja hoolimatuses nende suhtes. Korrektse käitumise harjumuste kasvatamine on kindlaks aluseks ja eelduseks liikluseeskirjade teadlikule omandamisele ning täitmisele, teiselt poolt aitab liikluseeskirjade õppimine süvendada korrektse käitumise harjumusi.

Õpilased ei ole väga sageli teadlikud ohtudest, mida liikluseeskirjade rikkumine võib kaasa tuua. Eeskirjadevastase talitusviisi ohtlikkuse selgitamine muudab õpilase tähelepanelikumaks selle vastu, mis tema ümber tänaval toimub, ja ergutab liikluseeskirju selgeks õppima.

Kuid liikluseeskirjade rikkumisega seotud ohtude selgitamisel tuleb vältida liialdatud ühekülgsusse sattumist, tõstes ainult liiklemisega seotud ohte esile. Vajalik mõistlik ettevaatlikkus ei tohi muutuda pimedaks hirmuks tänavaliikluse ees, mis kartlikumal lapsel võib koguni kompleksiks kujuneda. Hirm on paanika eelsamm; paanika ja peataolek ohtlikul momendil on sageli õnnetuse põhjustajaks.

Peamine töös liikluseeskirjadega on õpetada teadlikult orienteeruma intensiivse liikluse näilises virvarris, õpetada tundma ja harjumusena täitma eeskirju, mille tingimatu täitmine kõigi liiklusest osavõtjate poolt tagab täieliku ohutuse ja häireteta liikluse.

LIIKLUSEESKIRJADE ÕPETAMINE ALGKLASSIDE ÕPILASTELE

Liikluseeskirjade õpetamise kava üldine iseloomustus

Kooli astuval lapsel on tänavatel ja maanteedel iseseisva liiklemise kogemusi minimaalselt. Seepärast peab liikluseeskirjade tutvustamine algama juba esimesest koolipäevast.

Algklassides tuleb õpilastele selgeks õpetada ja nende käitumisse juurutada elementaarsed jalakäija liikluseeskirjad alljärgnevalt („Mida algkooliõpilane peab liikluseeskirjadest teadma“) piiritletud mahus. Seejuures ei tarvitse rangeit kinni pidada eeskirjade õpetamise antud järjekor-

rast. Vastupidi, tuleb tingimata arvestada kohalikke tingimusi ja antud klassi õpilaste tegelikku kooliteed. Nii näiteks ei tule maakoolis alustada reguleeritud risttee ületamisega, vaid kõigepealt selgeks teha, kuidas maanteel ohutult liikuda. Kui asulas puudub tramm, võib jätta selle transpordivahendi kasutamise reeglite tutvustamise kaugemale, kui aga õpilased kasutavad koolitulekuks trammi, on vaja nendest reeglitest kõnelda kohe.

Ei tule loota, et ükski liicluseeskirja nõue saab õpilastele selgeks ühekorraga; samade küsimuste juurde tuleb korduvalt tagasi pöörduda, sest eeskirjadest on tõeliselt kasu ikkagi alles siis, kui nad on hästi selged. Suurema ja intensiivse tänavaliiclusega linnades tuleb õpilastele juba esimeste koolinädalate jooksul tutvustada paljusid eeskirju. Niisugune kõige hädavajalikumate liicluseeskirjade esialgne põgus tutvustamine ei saa olla põhjenduseks, et nende juurde mitte tagasi tulla. Selleks et samade eeskirjade korduv käsitlemine õpilaste huvi ei kahandaks, olgu sama reegli korduv käsitus eelmistest süvenenum, pakkugu midagi täiendavat, olgu seotud tähelepanekute ja näidetega laste endi käitumisest. Sel viisil on liicluseeskirjade korduv käsitlemine ühtlasi kontrolli vahendiks selle üle, kuidas õpilased õpitud reegleid tegelikult täidavad.

Õpetamise vormid ja meetodid

Nii nagu kogu õppetöös, tuleb ka liicluseeskirjade õpetamisel algklassides silmas pidada didaktika nõudeid. Neid tuleb arvestada juba õpitava materjali järjestamisel (seda nõuavad, nagu öeldud, ka kohalikud konkreetset tingimused), et käsitletavat teemat viiksid ligemalt, konkreetsemalt ja lihtsamalt kord-korralt keerulisemale, kaugemale, vähem-konkreetsemale; see tagab õppetöö süstemaatilise, õppe-materjali teadliku ja kindla omandamise.

Peamisteks liicluseeskirjade õpetamise vormideks algklassides on õppetund (eeskätt emakeele tund) ja õppekäik. Kuna programmis ettenähtud kodulooline temaatika sisaldab kõigis algkooliklassides mitmeid liiklemise ja liiklusvahenditega seotud teemasid, on liicluseeskirjade õpetamist võimalik orgaaniliselt lülitada õppeprotsessi. Tuleb siiski öelda, et emakeele programmis antud kodulooliste teemade loetelu ei saa olla ainumäärav: õpetaja ei pea vajalike eeskirjade tutvustamisega ootama, kuni vastav

teema kätte jõuab; vajaduse korral tuleb nende juurde juba varem asuda. Samuti on vaja liiklemisohutuse küsimusi põimida teistesegi tundidesse, et nad oleksid alati vajalikult õpilaste tähelepanu orbiidis. Õpetaja leiab kindlasti ka sobivaid võimalusi liikluseeskirjade ja liiklemise ohutusega seotud üksikküsimuste põimimiseks harjutuse või etteütelse teksti, koostada vastavasisulisi matemaatikaülesandeid jne.

Põhiline raskuspunkt tuleb asetada sellele, et õpitavad liikluseeskirjad omandataks kindlalt ja et nad vilumusteks kujundatuna leiaksid tee praktikasse, s. t. peegelduksid õpilaste igapäevases käitumises.

Seepärast ei piisa liikluseeskirjade õpetamisel ainult sõnalisest selgitusest. Töö peab olema metoodiliselt mitmekesine. Nagu üldse algõpetuses, peab ka liiklemise „algõpetuses“ tähtsal kohal olema vaatlus ja õppekäik.

Õppekäigud liikluseeskirjade õppimiseks võiks tinglikult jaotada kolme liiki.

Kõigepealt õppekäigud tänavaliikluse jälgimiseks ja vaatlemiseks. Noorema klassi õpilasele on intensiivne tänavaliiklus üleliia keeruline, et selles iseseisvalt orienteeruda. Seepärast ei ole sugugi üleliigne sobivas kohas (nii et see liiklust ei segaks) peatuda ja jälgida, missugused liiklusvahendid tänaval liiguvad, kuhu nad suunduvad, kus käivad jalakäijad jne. See õpetab lapsi endid tähelepanelikumalt liiklust jälgima, mis aga ongi üks esimesi samme liikluseeskirjade selgeksõppimisel. Selline vaatlus annab pärast rohkesti materjali vastavateemaliseks vestluseks klassis ja muudab vajalike reeglite õppimise tunduvalt elavamaks.

Teiseks – õppekäigud teatud liikluseeskirjade õppimiseks. Paljud liikluseeskirjad on võimalik selgeks õppida otse vaatluse käigus. Sellisteks õppekäikudeks võib valida mitmesuguseid eesmärke: leida, kus on jalakäijate ülekäigukoha viit ja ülekäigurada; kuidas minna üle risttee; õppida tundma valgusfoori signaale jne. Näiteks kõnniteel trammipeatuse läheduses trammide liikumist jälgides saab hoopis paremini selgeks, milline oht tekib seisva trammiga tagant möödumisel.

Kolmandaks – õppekäigud läbivõetud liikluseeskirjade kinnistamiseks. Tunnis või eelmisel õppekäigul on vastavaid liikluseeskirju juba õpitud, nüüd meenutatakse neid konkreetsetes tänavaliikluse olukorras ja jälgitakse ühtlasi, kuidas teised liiklejad liikluseeskirju täidavad.

Loomulikult võib üks ja sama õppekäik korraga teenida

mitut eesmärki: koguda tähelepanekuid uue reegli järgnevaks õppimiseks tunnis, õppida kohapeal selgeks mingi eeskiri, meenutada ja kinnistada varem õpitud reeglit. Samuti ei ole liikluseeskirjade õppimiseks alati vaja spetsiaalset õppekäiku korraldada, vaid vastavad ülesanded lisada muuteemalisele õppekäigule, varudes selleks muidugi ka rohkem aega.

Õppekäigult saadud vahetu kaemus ei vähenda sugugi näitlike vahendite osatähtsust; õppekäikude korraldamise võimalused on ju paratamatult piiratud, aga ka õppekäigul omandatud reeglite kordamiseks on hea näitlik vahend möödapääsematu. Peamiseks näitlikustamisvahendiks on koolides praegu Riikliku Autoinspeksiooni poolt väljaantud liiklusplakatite seeria, mille 14 plakatit käsitlevad kõige vajalikumaid liiklemiseeskirju. Õpitavat liikluseeskirja illustreeriv plakat võiks jääda mõneks ajaks klassiseinale. Nimetatud plakatite järgi on liikluseeskirju hea mitte ainult tutvustada, vaid ka korrata: võib kinni katta plakati tekstiosa ja lasta anda vajalikke seletusi, võib lasta plakatil kujutatud olukorda edasi arendada, mõeldav on kollektiivse jutustuse koostamine jne.

Lisaks nimetatud plakatiseeriale on soovitatav soetada isevalmistamise teel ja lastevanemate kaasabil teisi näitlike vahendeid: liiklusvahendite makette, liikluslaud jms.

Liikluseeskirjade õppimine tuleb siduda laste tegevusega. Nooremas klassis on heaks vahendiks imiteeriv mäng (näit. liiklummäng, millesse on põimitud valgusfoori märktuled jms.).

Liikluseeskirjade õpetamine on resultatiivne siis, kui sellega kaasneb pidev kontroll õpilaste käitumise üle. Õpetaja jälgigu ise vahetevahel, kuidas õpilased koolist lahkuvad, kuidas nad käituvad tänaval, bussis jne., samuti rakendatagu selleks keskmise ja vanema kooliastme õpilasi. Eriti sobivaks ülesandeks on see pioneeridele, kellel on või kes taotlevad pioneeriinstruktori nimetust liiklusinspektori erialal. Lapsed harjugu ka vastastikku oma käitumist tänavail ja teedel jälgima.

Ei tohi unustada ka täiskasvanute, eriti õpetaja enda eeskujut. Seepärast peab igasuguse õppekäigu puhul valitsema hea distsipliin ning jälgitagu kõiki reegleid, mis kehivad lastekoloni liikumise kohta.

Mida peab algkooliõpilane liikluseeskirjadest teadma

Algkooliklassides tuleb õpilastele selgeks õpetada ja nende praktilisse käitumisse juurutada elementaarsed jalakäija liikluseeskirjad.

1. Sõidutee – liiklusvahenditele, kõnnitee – jalakäijatele. Hoidu asjatult sõiduteele astumast – see on ohtlik!

Kuidas käituda tänaval: käi parempoolsel kõnniteel, hoidudes paremale poole, et mitte segada teisi jalakäijaid; ära käi mitmekesi kõrvuti või suuremas grupis, sellega segad teisi; kõnni korralikult, rühikalt, ära jookse ega torma, ära tõmba endale liiga palju kõnelemisega või lärmitsemisega teiste inimeste halvaks panevat tähelepanu; anna kitsamas kohas täiskasvanutele teed; tervita korralikult endast vanemaid tuttavaid; tänaval kõndides ei sobi jäätist süüa, paberitükkide jaoks on aga prügikastid ja -urnid; ära hakka esimeste külmade tulekul kõnniteel liugu laskma ja sellega seal liuradu rajama, millel eriti vanemad inimesed võivad õnnetult kukkuda; ole kõikjal vanemate inimeste vastu tähelepanelik ja vajaduse korral abista neid; ära kunagi tõukle, et teised peaksid sinu pärast sõiduteele astuma ja oma elu ohustama. Hoiata kaasõpilasi ja nooremaid, kui näed, et nad rikuvad liikluseeskirju.

Kuidas käia maanteel: käi alati vasakpoolsel teepeenral, et võiksid aegsasti näha vastutulevat liiklusvahendit ja vajaduse korral kõrvale astuda.

Sõidutee ei ole koht mängimiseks! Mängutuhinas ei märka sa lähenevaid liiklusvahendeid; ükski liiklusvahend ei suuda momentaalselt peatuda, et sinu süü läbi tekkivat õnnetust vältida.

2. Sõidutee ületamine nõuab suurt ettevaatust!

Väldi sõidutee ületamist, kui see pole tingimata vajalik. Elavama liiklusega tänavail, kus on jalakäijate ülekäigukohad tähistatud, mine üle sõidutee ainult selleks ettenähtud kohas; teistel tänavatel ja maanteedel vali sõidutee ületamiseks niisugune koht, kus on hea nähtavus; tavaliselt ületatakse sõidutee tänavaristil, kus liiklusvahendite kiirus on harilikult väiksem; ära kunagi hakka minema põiki (diagonaalselt) üle risttee, vaid ikka ainult kõnniteede kulgemise suunas.

Ära astu enne sammugi sõiduteele, kui sa pole kontrollinud, et liiklusvahendeid ei lähene (kitsamatel tänavatel liiguvad autod üsna kõnnitee lähedal). Enne sõidutee ületamist veendu, et vasakult ei tuleks ühtki liiklusvahendit, aga pea silmas ka paremalt poolt tulevaid liiklusvahendeid; sõidutee keskaika jõudes pea silmas eriti paremat külge. Ära sõiduteed ületa kunagi joostes, vaid ainult rahulikult kõndides; kui tänav on laiem ja paremalt poolt on lähemas liiklusvahend, mille eest sa kõndides tõenäoliselt üle sõidutee teise poole ei jõua, jää parem sõidutee keskele seisma: see on küll ohtlik, kuid veel ohtlikum on hakata jooksuma – niiviisi jõuad kõige kiiremini küll ainult haiglasse; pea meeles, et kitsama tänava ületamisel on vastasuunas liikuvate autode vahele ka seisma jääda väga ohtlik – niisiis oota parem, kuni kummaltki poolt ei ole autosid või teisi liiklusvahendeid lähenemas. Eriti pea silmas, et mõlemalt poolt ei läheneks trammid: nende vahele pole seismiseks ruumi jäetud!

Enne risttee ületamist vaata, kas see on reguleeritud või mitte (kas on valgusfoor või militsionäär-reguleerija).

Ülekäigukohtades, kus liiklemist ei reguleerita või on olemas valgusfoorid kollase vilkuva märktulega, peavad jalakäijad igal juhul mööda laskma lähenevad liiklusvahendid. Seepärast jälgi reguleerimata ristteel sinna suubuvaid tänavaid ja astu sõiduteele alles siis, kui üheltki poolt ei ole liiklusvahendeid tulemas; pea meeles, et risttee ületatakse kõnnitee kulgemise suunas!

Reguleeritud ristteel pane tähele valgusfoori märktuld või militsionääri asendit.

Valgusfoori kollase või punase märktule puhul (militsionäär-reguleerija seisab ülestõstetud käega või siis kas rinna või seljaga sinu poole) ei tohi ristteele astuda. Ristteed võib ületada ainult sel juhul, kui valgusfooris põleb roheline märktuli (militsionäär-reguleerija seisab sinu poole küljega), kuid ole ettevaatlik: tänavale, mida sa ületad, võivad sõita liiklusvahendid.

Vahel seisab militsionäär-reguleerija ettesirutatud parema käega. Sel juhul võib risttee ületada militsionääri vasema ja parema õla suunas ainult miilitsa selja tagant kulgeval ülekäigurajal.

Kui liiklus on väga elav ja tänava ületamine võib olla ohtlik, palu luba mõne täiskasvanuga koos minna: ta aitab sul ületada ohtlikku kohta. Ole ka ise tähelepanelik teiste

suhtes ja hoiata neid aegsasti läheneva hädaohu eest, kui nad seda ise ei märka.

3. Oska kasutada trammil

Oota trammil ooteplatvormil või, kui see puudub, siis kõnniteel; sõiduteele astu alles siis, kui tramm on peatunud ja sõidutee vaba.

Astu trammil sisenemiseks kaudu, muidu segad väljujaid; sisenemiseks anna eesõigus vanematele inimestele. Veendu juba trammil oodates, kas sul on paras sõiduraha; kui mitte, siis mine järelvagunisse. Lunasta sõidupilet kas konduktorilt (järelvagunis) või automaatkastast (mootorvagunis); kasuta istekohta ainult siis, kui ei ole seisvaid täiskasvanuid; ära trammil kunagi käratse ega tõukle. Trammil välju pärast trammil täielikku peatumist. Ära hakka trammil väljudes kohe üle sõidutee minema: veendu enne, et lähenevas pole teisi liiklusvahendeid.

Ole eriti ettevaatlik siis, kui pead minema vastaspoolele kõnniteele. Pea meeles, et seisvast trammil möödumine on ohtlik. Oota parem, kuni trammil on peatusest ära sõitnud ja kogu tänav hästi nähtav.

Kui unustasid kasutatud sõidupileti trammil väljumiseks juures olevasse kasti panna, ära siis nüüdki seda maha viska.

4. Oska kasutada autobussi

Asulas oota autobussi vastava viida juures kõnniteel, maanteel aga – teepeenral. Kui maaliinil tahad peale tulla nõudepeatusest, siis tõsta aegsasti käsi üles märguandeks. Sedasama pead tegema, kui maakooli õpilasena kasutad igapäevaseks koolisõiduks autobussi ja ootad seda vastava sildiga („Õpilaste kogunemine“) märgitud kohas.

Autobussi sisenetakse tagumisest uksest, andes vanematele inimestele eesõiguse. Maaliinide autobussides kasutatakse ainult esiust. Lunasta konduktorilt või automaatkastast pilet ja istu ainult siis, kui pole seisvaid täiskasvanuid. Käratsemine ja tõuklemine busi astudes või seal viibides on sündsusetu ja häirib kõiki reisijaid.

Bussil välju eesukse kaudu; kui sa maakooli õpilasena kasutad igapäevaseks koolikäimiseks autobussi, ära unusta bussil lahkudes juhti või konduktorit tänamast. Bussil väljudes ära torma üle sõidutee; oota kuni buss on peatusest lahkunud ning veendu enne, et pole lähenevaid liiklusvahendeid.

5. Oska kasutada rongil

Rong liigub suure kiirusega ja teda on ootamatu takistuse puhul võimatu momentaalselt peatada: sellepärast on raudteel vaja olla eriti tähelepanelik. Ära kunagi kõnni mööda raudteed ja keela ka teistel seda teha. Kui märkad, et raudteerööpad on korrast ära või lamab nendel mingi takistus, mida sa ise ei suuda kõrvaldada, ühtki täiskasvanut aga läheduses pole, hakka rongile vastu minema ja tee lähenevale rongile juba kaugelt hoiatusliigutusi (viipa käega ringikujuliselt; kui sul on pioneerirätt kaelas, siis viipa sellega). Rongiõnnetus nõuab tavaliselt palju inimohvreid!

Raudteejaama mine alati õigeaegselt, et ei oleks vaja rutata. Oota rongi ooteplatvormil, vähemalt 1–2 meetri kaugusel selle servast. Astu vagunisse alles siis, kui rong on täiesti peatunud; samuti võib ka väljuda alles siis.

6. Operatiivautodele annavad kõik teed!

Tänaval liikudes kuuled vahel eriti tugevat signaali: need on operatiivautod (kiirabiauto, tuletõrjeautod jt.). Nad rutavad oma teenistusülesandeid täitma, nendele annavad kõik liiklusvahendid alati teed. Ära hakka kunagi sõiduteed ületama, kui sellist signaali kuuled.

7. Jalgrattaga võib tänavail ja maanteedel sõita alates 14-ndast eluaastast.

Teedel, kus liiguvad mitmesugused liiklusvahendid, võivad jalgrattaga sõita ainult need, kes on vähemalt 14 aastat vanad. Nooremad lapsed võivad jalgrattaga sõita või sõitu õppida ainult täiesti ohutus kohas, kus mootorsõidukeid kunagi ei liigu. Jalgrattaga sõitmist ei tohi õppida tänavatel ja autoteedel.

8. Täida ohutu liiklemise eeskirju ka kõiki teisi liiklusvahendeid kasutades!

Pea meeles, et autos juhi kõrval, mootorratta korvis, motorolleril või muul liiklusvahendil ei tohi olla rohkem inimesi, kui on kohti ette nähtud. Juhti ei tohi kuidagi segada ega tema tähelepanu kõrvale tõmmata.

Mootorratta tagaistmel võib sõita 12-ndast eluaastast. Tagaistmel istudes tuleb korralikult kinni hoida vastavast hoiderihmast või käepidemest.

Ära kunagi mine lihtsalt lõbusõidule kellegi juhusliku kutse peale. Kasuta liiklusvahendeid ainult siis, kui on vaja kuhugi sõita.

9. Isegi väikesest hooletusest või lohakusest võib tulla ränk õnnetus!

Tänapäeva liiklusvahendid sõidavad väga kiiresti. Vaatamata pidurdamisele võib liiklusvahend suure hoo tõttu veel üsna palju edasi libiseda. Ole kõikjal ettevaatlik, et sinu või su kaaslaste süü läbi õnnetusi ei tekiks.

Pea meeles, et tähelepanelikult ja viisakalt käitudes kaitset nii iseenda kui oma klassi ja kooli au.

LIIKLUSEESKIRJADE ÕPETAMINE VANEMATE KLASSIDE ÕPILASTELE

Liikluseeskirjade õpetamise kava üldine iseloomustus

Elementaarsed jalakäija liikluseeskirjad, mille õpetamine on ette nähtud algklassides, peavad täiesti selged olema ka keskmiste klasside õpilastele ning nad peavad vastavaid nõudeid praktiliselt täitma. Selleks on vaja neid liikluseeskirju pidevalt korrata ja süvendada.

Tuleb aga silmas pidada, et keskmiste klasside õpilastele pakub liikluseeskirjade õppimine ainult jalakäija seisukohalt vähe huvi: selles astmes ei seisa küsimus mitte niivõrd nende reeglite väheses tundmises, kuivõrd suhtumises nendesse.

Sel põhjusel nähakse ette, et V–VII klassis käsitletakse liikluseeskirju algklassidega võrreldes komplitseeritumal astmel: jalgratturi eeskirjade ulatuses. See aga tähendab õpilastele liikluseeskirjade tundmaõppimist juba sõiduteel liikleja seisukohalt ja pakub seega märksa rohkem huvi. Eeskirjadele juba sõidutee valdaja seisukohalt lähenemine aga aitab ühtlasi teadlikumalt hinnata ka jalakäija käitumist tänavail ja maanteel.

Õpetamise vormid ja meetodid

Erinevalt algklassidest on V–VII klassis peamiseks vormiks eraldi õppus. Selleks tuleb igas klassis pühendada vähemalt kaks klassijuhatajatundi.

Kui õpilastes suudetakse liikluseeskirjade õppimise vastu elavat huvi äratada, võib nimetatud õppused korraldada ka pioneerikoonduse vormis (kuid mitte pealesunnitult töövormina!) või koguni süstemaatiliselt tegutseva ringi vormis.

V–VII klassis liikluseeskirjade õpetamisel tuleb suuremat tähelepanu pöörata õpilaste iseseisvusele, aktiivsele tegutsemisele ning igati vältida kuiva dotseerivat ja manitsevat loengut. Soovitav on kasutada asjatundlike lastevanemate ning Riikliku Autoinspeksiooni ühiskondlike aktivistide kaasabi õppuste ettevalmistamisel ja läbiviimisel. Lisaks eespool nimetatud plakatite seeriale on siin kindlasti vaja rakendada ka liikluslauda, mille õpilased võivad, kokkuleppel tööõpetuse õpetajaga, valmistada tööõpetuse tunnis või klassivälise töö korras.

Huvi õppuste vastu tõuseb märksa, kui õpilasi rakendatakse mitmesuguste ülesannete täitmisele. Edukalt võivad keskmiste klasside õpilased juhtida nooremate klasside õpilasi kooliteel, korraldada kontrollretki tänavatele ja teedele jne.

Pioneere tuleb ergutada taotlema pioneeri-instruktori „Liiklusinspektor“ eriala. Vastavate nõuete omandamiseks on vaja moodustada õppering, kus ettenähtud kava süstemaatiliselt läbi võetakse. Just vastava eriala pioneeri-instruktorid peavad rakendamist leidma nooremate õpetamisel ja kontrollimisel.

Jalgratturi tunnistus ja selle saamiseks vajalikud teadmised ja oskused

Liikluseeskirjade õppimise stimuleerimiseks seati 1965. a. kevadest sisse vormikohane „Jalgratturi tunnistus“, mis antakse Riikliku Autoinspeksiooni esindaja juuresolekul korraldatud katsete alusel VII klassi lõpetajatele (kui nad on saanud 14-aastaseks).

Katse koosneb jalakäija ja jalgratturi suhtes kehtivate liikluseeskirjade tundmise ja jalgrattal sõiduoskuse kontrollimisest. Soovitav on katse korraldada koos mõne huvipakkuva üritusega – vigursõiduvõistlus, aeglus- või täpsussõiduvõistlus jne.

Lisaks algkooliõpilaste kavast ettenähtule peavad V–VII klassi õpilased teadma järgmisi eeskirju.

Jalgratastel lubatakse linnatänavatel ja autoteedel sõita noori, alates 14-ndast eluaastast, abimootoriga jalgrattal

sõitja vanus peab olema vähemalt 16 aastat. Samuti ei tohi linnatänavatel ja autoteedel sõitu õppida ega õpetada.

Keelatud on sõita jalgrattal, mis ei ole varustatud signaalkellaga, mis on ebakindla piduriga ja mis pimedal ajal ei ole varustatud esilaterna ning tagumise punase refleksklaasiga.

Keelatud on sõita aedade, parkide ja puisteede kõnniteedel ning jalakäijate radadel; samuti sõita, hoidmata mõlema käega juhtrauast. Linnatänavatel ja autoteedel ei ole lubatud sõita võidu. Jalgrattal sõites ei tohi kinni hoida teisest liikuvast liiklusvahendist või teisest jalgrattast.

Jalgrattal ei tohi vedada esemeid, mis võivad juhtimist takistada või ulatuvad jalgrattast üle 0,5 m kõrvale; samuti ei tohi üheistmelisel jalgrattal sõita kahekesi.

Jalgratastel võib liikuda ainult ühes reas ja mitte kaugele kui üks meeter kõnniteest või teepeenrast. Kaugele sõiduteele võib välja sõita ainult eesolevast liiklusvahendist või takistusest möödumisel. Jalgrattaraja olemasolu korral tuleb sõita ainult sellel.

Jalgrattal sõites on pööre vasakule või tagasisuunas lubatud ainult ristteedel ja üksnes nendest tänavatest, kus autode liiklemine on ühes liiklusuunas võimalik ainult ühes reas ning puudub trammitee. Muus kohtades vasakule või tagasisuunas pöördeks tuleb jalgrattalt maha astuda ja lükata seda käekõrval kas jalakäijate ülekäigukohtade kõrval või nendes kohtades, kus on hea nähtavus ning puudub oht.

Ristteel, kus liiklemist reguleeritakse valgusfooriga või militsionääri-reguleerija poolt, võib otse sõita või paremale pöörata sel juhul, kui valgusfooris põleb roheline märktuli või militsionäär-reguleerija seisab küljega jalgratturi poole. Üheliigiliste tänavate ristumiskohal, kus liiklemist ei reguleerita valgusfooriga või militsionääri-reguleerija poolt, võib otse sõita või paremale pöörata alles siis, kui ristisuunas liikujaid enam ei ole. Eesõigus on risttee ületamisel trammidel ja teistel mehhaanilistel liiklusvahenditel. Samasse liiklusvahendite gruppi kuuluvate liiklusvahendite (näit. jalgrattad, hobuveokid) üheaegsel lähenemisel üheliigiliste tänavate ristumiskohale on ristteele väljasõidu eesõigus sellel liiklusvahendi juhil, kellel puuduvad takistused paremal.

Eriliigiliste tänavate ristumiskohal on eesõigus peatänaval (peateel) liikujail. Peatänavateks (-teedeks) loetakse:

kolmekülgsel ristteel – see tänav (tee), mis jätkub ristteest mõlemale poole;

neljakülgsel ristteel – katet omav tänav (tee) katet mitteomava tänav (tee) suhtes; tänav (tee), kus liiklus toimub autodele mitmes sõidureas (mõlemas suunas) üherealise liiklusega tänav (tee) suhtes (trammitee loetakse üheks sõidureaks).

Kõrvalteelt peateele välja sõites tuleb olla eriti ettevaatlik.

Tunne järgmisi liiklusmärke:

- 1) kõiki **hoiatavaid** märke;
- 2) **keelavaid** märke –
sissesõit keelatud,
liiklemine keelatud,
jalgratastel liikumine keelatud;
- 3) kõiki **kohustavaid** märke;
- 4) **osutavaid** märke –
parkimiskoht,
arstiabipunkt,
telefon,
peatänav või -tee,
peatänav või -tee lõpp.

Jalgratturi tunnistuse väljaandmisel võetakse arvesse ka seda, kuidas õpilane on tegelikult täitnud õpitavaid liikluseeskirju.

LIIKLUSEESKIRJADE ÕPETAMISE ORGANISEERIMINE KOO LIS JA KONTROLL SELLE ULE

Nagu eespoolsest nähtub, ei määra käesolev juhend kindlaks üksikute õppuste temaatikat. See aga ei tähenda, et liikluseeskirjade õpetamine koolides võiks toimuda plaanipäratult.

Käesolevas juhendis ettenähtud liikluseeskirjade õpetamise konkreetse plaani (selles olgu näidatud, millal ja misuguseid eeskirju käsitletakse) koostab õppeaasta algul iga I–IV klassi õpetaja ja V–VII klassi juhataja; plaani vaatab läbi ja kinnitab kooli direktor (juhataja) või õppealajuhataja. Liikluseeskirjade õpetamise plaan võib olla lülitatud ka I–IV klassi emakeele või koduloo kalendaarsesse plaani või V–VII klassi klassijuhataja kasvatustööplaani. Liikluseeskirjade õpetamise plaan peab tagama vajalike liiklus-

eeskirjade õpetamise süstemaatilisuse, vajaliku aja selleks ja õpetamise vastavuse kohalikele tingimustele.

Kooli direktor (juhataja) ja õppealajuhataja peavad pidevalt kontrollima, kuidas töö liicluseeskirjade õpetamisel kulgeb ja missugused on õpilaste tegelikud teadmised ning oskused. Viimased on töö hindamise mõõdupuuks.

Kooli direktsiooni ülesandeks on osutada õpetajatele, klassijuhatajatele ja pioneeritöötajatele kaasabi liicluseeskirjade nõuetekohasel õpetamisel: organiseerida asjatundlikku konsultatsiooni ning juhendamist, soetada vajalikke näitlikke vahendeid ning kirjandust, hoolitseda liiclustemalise näitliku agitatsiooni eest jne.

Samuti on kooli direktsiooni ülesandeks organiseerida vastava-alast selgitustööd lastevanemate hulgas nii kogu kooli kui ka (klassijuhatajate kaasabil) üksikute klasside kaupa.

Koolide tööd liicluseeskirjade õpetamisel kontrollivad linnade ja rajoonide haridusosakonnad ning Riikliku Autoinspektsiooni organid.

OHUTU TÄNAVALIIKLUSE EESKIRJADE TUNDMA- ÖPPIMISEST EESTI NSV ULDHARIDUSLIKES KOOLIDES

Eesti NSV haridusministri ja Eesti NSV ühiskondliku korra
kaitse ministri käskkiri 21. augustist 1964. a. nr. 95/328

Ühenduses transpordi suurenemisega meie maal kasvab päev-päevalt transpordivahendite ja jalakäijate liiklemise intensiivsus. Tänavatel ja teedel liiklemise ohutuse tagamiseks on seepärast vaja ranget distsipliini ja alatist tähelepanelikkust. Eelöeldu kehtib eriti laste kohta.

Õnnetusjuhtumid õpilastega vabariigi tänavatel ja teedel leiavad põhiliselt aset selle tõttu, et õpilased kas ei tunne tänavaliikluse eeskirju või lihtsalt rikuvad neid, mõistmata sellise distsiplineerimatus ohtlikkust. Mainitud põhjusel tuleb laste tutvustamisele tänavaliikluse eeskirjadega osutada erilist tähelepanu.

Liiklusõnnetuste vältimiseks õpilastega ja viimastele ohutu tänavaliikluse õpetamiseks

k ä s i m e:

Kõigil haridusosakondade juhatajatel ja koolidirektoritel (-juhatajatel):

a) organiseerida alates 1. septembrist 1964. a. üldhariduslike koolide õpilastele tänavaliikluse eeskirjade süstemaatilist õpetamist vastavalt metoodilisele kirjale „Liikluseeskirjade õpetamisest üldhariduslike koolide õpilastele“;

b) organiseerida kõikides koolides tänavaliikluse eeskirjade nurgad; viimased varustada vastavate plakatitega, fotodega, satiirilehtedega, liikluseeskirju rikkunud kaasõpilaste kohta ja muu säärasega;

c) osutada pioneeriorganisatsioonile praktilist abi pioneeride-liiklusinspektorite ettevalmistamisel ja kaasatöötamisel järelevalve teostamisele õpilaste käitumise üle kooli mikrorajooni tänavatel;

d) kaasa tömmata komsomoliorganisatsioone, ühiskondlike autoinspektoreid ja Punase Risti organisatsioone ohutu liikluse eeskirjade propageerimiseks;

e) teha selgitustööd lastevanemate hulgas ja teatada

igast õpilaste poolt tänavaliikluse eeskirjade rikkumise juhust nende vanematele;

f) õpilaste poolt liikluseeskirjade rikkumise vältimiseks organiseerida koolide juures, mille lähedal on elava liiklusega tänavaid, lastevanemate ja vanemate klasside õpilaste valvekorrad enne õppetöö algust ja pärast selle lõppu;

g) organiseerida õpilastele vähemalt üks kord poolaastas spetsiaalsete tänavaliikluse filmide demonstreerimist.

2. Rajoonide ja linnade töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede miilitsaosakondade ülematel:

a) osutada koolidele tõhusat abi nurkade „Tänavaliikluse eeskirjad“ varustamisel vastavate materjalidega;

b) abistada ühiskondlike autoinspektorite nõukogusid iga kooli juurde vähemalt ühe ühiskondliku autoinspektori kinnistamisel; viimane peab olema võimeline andma praktilist abi koolile ja konsultatsiooni õpetajatele, kes õpetavad lastele liikluseeskirju;

c) osutada abi koolide juhtkonnale ohutut liiklemist propageerivate filmide demonstreerimise organiseerimisel.

Eesti NSV haridusministri
esimene asetäitja
J. Tohver

Eesti NSV ühiskondliku korra
kaitse ministri esimene asetäitja
P. Anissimov

PIONEER-INSTRUKTORI „LIIKLUSINSPEKTOR“ NÕUDED

Instruktori nimetus antakse pioneerile, kes:

tunneb liiklusmäärustiku põhinõudeid (liiklusmärgid ja reguleerimisjooned, liiklusreguleerija ja valgusfoori märguanded, lubatud kiirusnormid, pidurdusteed ja seda mõjustavad põhjused, eesõigus reguleerimata risttee ületamisel jne.);

on läbi viinud vähemalt kaks 10–15 min. vestlust liikluseeskirjade kohta;

tunneb auto tähtsamaid osi;

oskab mootorsõidukit käivitada, juhtida ja peatada, kontrollida rooliseadme ja pidurite korrasolekut;

oskab kasutada ühiskondlikku transporti, on sellest teistele pioneeridele läbi viinud vestluse;

tunneb peamisi auto- ja mootorrattamarke, oskab neid eraldada väliskuju järgi, on tutvustanud seda teistele pioneeridele;

teab, kuidas käituda liiklusõnnetuse puhul, oskab kasutada telefoni ja välja kutsuda kiirabi;

tunneb mootorsõidukite registreerimise numbrimärke ja muid mootorsõidukitel kasutatavaid märke ja pealkirju;

võtab aktiivselt osa pioneeride patrulli tööst.

NOORTE LIIKLUSINSPEKTORITE PÕHIMÄÄRUS

I. Eesmärk.

Noorte liiklusinspektorite staabid ja grupid organiseeritakse komsomoli- ja pioneeriorganisatsiooni juurde kesk- ja 8-klassilistes koolides eesrindlike õpilaste laialdasemaks kaasatõmbamiseks liiklusalase propaganda- ja agitatsioonitöö läbiviimisele ning liikluseeskirjade rikkumiste avastamisele laste ja kooliõpilaste hulgas.

II. Noorte liiklusinspektorite kohustused ja õigused.

1. Noor liiklusinspektor on kohustatud:
 - a) hästi teadma liikluseeskirjade nõudeid;
 - b) olema eeskujulik õppimises ja käitumises, täpne liikluseeskirjade täitmisel;
 - c) võtma aktiivselt osa linna, rajooni, kooli staabi või grupi poolt organiseeritavatest liiklusalastest üritustest;
 - d) pidevalt jälgima tänavatel ja teedel liikluseeskirjade täitmist laste ja õpilaste poolt;
 - e) kõigiti kaasa aitama liikluseeskirjade rikkumiste vähendamisele.
2. Noorel liiklusinspektoril on õigus:
 - a) korrale kutsuda iga liikluseeskirja rikkuv laps, tehes talle suulise hoiatuse või koostada raport vastava teatise „Noor liiklusinspektor teatab“ saatmiseks vastavasse kooli, kus eeskirju rikkunud õpilane õpib, või kättetoimetamiseks lapsevanemale;
 - b) kui liikluseeskirjade rikkuja ei allu noore liiklus-

inspektori nõudmistele, võib ta pöörduda abi saamiseks lähema miilitsatöötaja või vanema kodaniku poole;

- c) kutsuda liikluseeskirju rikkunud õpilane aru andma klassikollektiivi, pioneeri- või komsomoliorganisatsiooni ette või olenevalt eeskirjade rikkumise iseloomust teha staabi kaudu kooli õppenõukogule ettepanek arutada õpilase käitumisküsimust õppenõukogus;
- d) võtta ära jalgratturi tunnistus õpilasel, kes rikkus liiklemiseeskirju, kuni liikluseeskirjade teadmiste kontrollimiseni.
- e) kanda noore liiklusinspektori rinnamärki ja käelinti.

III. Vastuvõtmise kord.

1. Noorte liiklusinspektorite ridadesse võetakse vastu õpilasi, pioneere ja kommunistlikke noori vanuses 10–18 aastat, kes on eeskujulikud ja korraliku käitumisega, tunnevad huvi liik'usa'ase propaganda- ja agitatsioonitöö vastu ning soovivad kaasa aidata liiklusdistsipliini tugevdamisele laste ja koolinoorte seas.

2. Nooreks liiklusinspektoriks vastuvõtmise küsimuse otsustab kooli staap või klassi grupp, kelle nimele tehakse avaldus. Pärast vastavate katsete sooritamist liikluseeskirjade tundmises saab noor liiklusinspektor vastava tunnistuse ja käelindi ning rinnamärgi.

3. Kui noor liiklusinspektor ei täida temale pandud ülesandeid, arvatakse ta noorte liiklusinspektorite ridadest välja.

IV. Noorte liiklusinspektorite töö juhtimine.

1. Noorte liiklusinspektorite töö juhtimiseks, abistamiseks ja kontrollimiseks luuakse linna (rajooni) pioneeride staabi juurde noorte liiklusinspektorite staap. Viimase tööd juhivad staabi ülem, asetäitjad ja sekretär. Staabi koosseis moodustatakse ja kinnitatakse pioneerinõukogu bürool. Staabi tööd juhendavad haridusosakond, pioneeriorganisatsiooni nõukogu, ühiskondlike autoinspektorite nõukogu.

2. Koolides luuakse noorte liiklusinspektorite töö organiseerimiseks vastavad kooli staabid pioneeri- või komsomoliorganisatsiooni juurde või rühmad huvialade järgi. Staabi

pide töö juhendamiseks kinnitatakse koolides hooldusõpetaja. Viimast abistab šefluse korras ühiskondlike autoinspektorite nõukogu poolt määratud ühiskondlik autoinspektor.

3. Klassides, kus on rohkem kui 5 liiklusinspektorit, luuakse noorte liiklusinspektorite grupp, kelle tööd juhib grupivanem kooli staabi juhendamisel.

4. Riikliku autoinspeksiooni organid ja ühiskondlikud autoinspektorid osutavad igakülgset abi noorte liiklusinspektorite töö organiseerimisel koolides vastavate seksioonide kaudu.

V. Linna või rajooni noorte liiklusinspektorite staap:

1. Juhib ja juhendab linna (rajooni) koolide noorte liiklusinspektorite staapide tööd, organiseerides selleks nõupidamisi, laagreid ja õppeekskursioone teistesse linnadesse (rajoonidesse).

2. Organiseerib lastele ja õpilastele ülelinnalisi ja -rajoonilisi liiklusalaseid propaganda- ja agitatsiooniüritusi: koolidevahelisi viktoriine, konkursse, puhkeõhtuid, liiklusalaste satiiri- ja fotolehtede ülevaatusi jm.

3. Koos ühiskondlike autoinspektorite nõukoguga või riikliku autoinspeksiooni organitega korraldab piirkonna, linna või rajooni ulatuses kontrollreide ja patrullteenistust liikluseeskirjade täitmise üle õpilaste poolt.

4. Organiseerib noorte liiklusinspektorite koolide- (staapide-) vahelist sotsialistlikku võistlust.

5. Kuulab ära aruanded koolide staapide noorte liiklusinspektorite töö kohta ning teeb kokkuvõtted, mis esitatakse aruandena linna komsomoli- või pioneeriorganisatsiooni nõukogule iga õppeveerandi lõikes.

6. Kinnitab koolidele alalised või ajutised piirkonnad valvepatrullteenistuse läbiviimiseks.

7. Õpib tundma ja levitab paremate koolide (staapide) töökogemusi.

VI. Kooli noorte liiklusinspektorite staap:

1. Organiseerib ja koordineerib noorte liiklusinspektorite gruppide tööd koolis, võtab aktiivselt osa uute gruppide loomisest ning kuulab ära gruppide aruandeid tehtud tööst.

2. Kinnitab vajaduse korral gruppidele alalised või ajutised piirkonnad laste liiklemise järelevalve läbiviimiseks.

3. Organiseerib gruppide kaasabil õpilaste ohutu liiklemise küsimuste valgustamist kooli raadiovõrgu kaudu.

4. Organiseerib graafiku alusel oma kooli või temale linna staabi poolt kinnitatud lasteasutuse, majavalitsuse või mänguväljakute piirkonnas alalise patrullteenistuse õpilaste (laste) kogunemise ja lahkumise aegadel.

5. Organiseerib oma koolis või talle kinnitatud lasteasutuses laste liiklusalase propaganda- ja agitatsiooninurga, satiiri- või fotolehe.

6. Abistab kooli, lasteasutuse või majavalitsuse administratsiooni ning autoinspeksiooni töötajaid laste massiliste spordi- ja kultuuriürituste läbiviimisel.

7. Koos kooli direktiooniga, komsomoli- või pioneerorganisatsiooni juhtkonnaga planeerib ja valmistab ette ülekoolilisi liiklusalaseid propaganda- ja agitatsiooniüritusi: vestlusi, loenguid, viktoriine, liiklusalaseid küsimuste-vastuste õhtuid, konkursse, massimänge, kohtumisi riikliku autoinspeksiooni töötajatega jne.

8. Koos ühiskondliku autoinspektori või riikliku autoinspeksiooni töötajaga võtab vastu eksameid liikluseeskirjade tundmises oma koolis või lasteasutuses õpilastelt, kes taotleavad jalgratturi tunnistust.

9. Teeb ettepaneku liikluseeskirju rikkunud õpilase käitumist arutada klassikollektiivis, pioneeri- või komsomoliorganisatsioonis.

Eriti ohtlikest liikluseeskirjade rikkumistest teatab vastava ettekandega riikliku autoinspeksiooni organitele.

10. Kutsub liikluseeskirju rikkunud oma kooli õpilase aru andma staabi istungile ning karistab teda olenevalt rikkumise iseloomust märkuse, noomituse või hoiatuse avaldamisega, tehes selle teatavaks kooli kollektiivile. Vajaduse korral saadab välja „Noore liiklusinspektori teatise“ õpilase vanemate töökohta.

11. Teeb iga õppeveerandi lõpus kokkuvõtteid gruppide tööst ning esitab aruande linna (rajooni) staabile.

12. Organiseerib oma tegevust tihedas koostöös kooli komsomolikomiteega ja pioneerimaleva nõukoguga ning alulub viimastele.

13. Üldistab noorte liiklusinspektorite gruppide töökogemusi ning levitab paremaid töökogemusi.

VII. Noorte liiklusinspektorite grupp klassis:

1. Organiseerib pidevalt grupi liikmete teadmiste täiendamist liiklusalastes küsimustes ning abistab liikluseeskirjade õpetamist klassis.

2. Jälgib liikluseeskirjade täitmist oma klassi õpilaste poolt ning organiseerib viimaste poolt kordasaadetud liikluseeskirjade rikkumiste arutelu klassis.

3. Organiseerib alalist patrullteenistust oma kooli või temale kinnitatud lasteasutuse piirkonnas, koostades selleks vajaduse korral graafiku.

4. Võtab aktiivselt osa linna (rajooni) või kooli staabi poolt väljakuulutatud üritustest ning teeb vastavalt agitatsiooni klassi õpilaste hulgas.

5. Korraldab klassikollektiivis liiklusalaseid propaganda- ja agitatsiooniüritusi: vestlusi, viktoriine, mänge, konkursse jne.

6. Valmistab ette uusi noori liiklusinspektoreid klassikollektiivist (klassidest) ning võtab neid vastu.

7. Peab arvestust iga grupi liikme töö kohta noore liiklusinspektorina ning kuulab ära nende aruanded antud ülesannete täitmisest.

8. Kord õppeveerandi lõpus esitab aruande kooli staabile tehtud töö kohta.

VIII. Autasustamine.

1. Linna (rajooni) koolide noorte liiklusinspektorite staabid võivad esitada tublimaid noori liiklusinspektoreid autasustamiseks ELKNÜ linna- (rajooni-) või pioneeriorganisatsiooni aukirjaga, teha ettepaneku neile kiituse avaldamiseks kooli direktori või kohaliku miilitsaosakonna ülema käskkirjaga. Eriti silma paistnud noori liiklusinspektoreid võidakse linna (rajooni) komsomolikomiteede ja pioneeriorganisatsioonide nõukogude büroode poolt esitada autasustamiseks ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogule, ELKNÜ Keskkomiteele ja ENSV ÜKKM ministrile.

Kinnitatud Eesti NSV PON büroo
otsusega 20. jaan. 1966. a.

A-27970

3 kop.

TÜ RAAMATUKOGU



1 0300 00411023 7